

נדלויסט

די לתכנן את התנהלות שוק הנדל"ן מושתמשים אנשי המוצע בו במספר רב של פרטנרים כדי לבזח את הכספיות של השוק, התחלה בנייה וקידום מכרות של פרויקטים. אלא שהגונונים שיפורסמים בכל חדש על ידי הרשות השונות בי"ר ישראל לגבי שוק הנדל"ן נוגעים לרבי ריס שכבר קרו – שינוי מוחדים והIFI מכך. הנתון הקבוע היחיד שמתפרק בכל חורש ובוחן את ההתקנה בשוק הנדל"ן שאמורה להשפי עלי עתידי הוא מדר התחלות הבניה של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה. אך גם נתון זה לא אמת משקף את עתיד השוק. י"ד לשכת השמאים בישראל, אחד דננס, מסביר כי בין 70% ל-80% מודירות שנספרות במדד התקלחות הבניה של הלמ"ס הן ככל שכך נמכרו, כך שאין להז השפעה ממשית על עתיד הייצ' של דירות בערים הללו. "זה משלול פירמת מלאי במחסן של מפעל שבו מכילים את המוצרים שכך נמכרו ותיקע עלולם למשאית ויזאים אל הלוקה. זה נתון שלא מלמד כלום על עתיד הענף, אלא רק על עברו", הוא אומר.

כדי להבין את התמונה העתידית של שוק הנדל"ן, בדק "כלכליסט" יחד עם לשכת השמאים מוח הייק האמתי של הזאת היתרי הבניה בערים המבוקשות ביותר במרקם הארץ. מדובר בהיתרי הבנייה שניתנו לבניית דירות בשנת 2011, אלה שיכללו להפוך בתוך שלוש שנים לדירות, אם אכן יבחרו הימים לבנות אותן. הבדיקה מעלה כי בתשע הערים המבוקשות ביותר בתחום הדיור במרקם הארץ יגדל מספר הדיורות והחסודות בעוד 3,500, בהנחה שרמת הביקושים תישאר על כהה. המנתנים עלה כי בתל אביב למשל היה מהשור של 1,270 י"ח"ר ב' ב-2011, ובprmota גן מודרך במיחסו של 635 דירות. בחלק מהערים הקצב עומד ב-ר' רישות, אך למשל בחורה מודרך בעורף היתרים לבניית 226 דירות ב-2011. אולם השאלה המרכזית כיום היא האם קצב זה ישמר. לפי הנתונים בשוק סביר להניח שתשואה היא שלילית, בעיקר בשל הקושי של הקבלנים לקבל מימון מהבנקים, שగבר מאוד מתחילה השנה.

הקלנים לא ממהרים לבנות

CKER RIYAAH
המחסור בדירות

כלכליסט בדק את הייק היתרי הבניה שניתנו ב-2011 בתשע הערים המבוקשות במרכז, כדי לעמוד על קצב הבנייה הצפוי. המסקנה העוגמה: מחסור של כ-3,500 דירות בונה, בשנים הקרובות | שי פאווזנר

בירידה של אווזו לעומת שנת 2010. בעת מוחהירים בענף כי המספרים של שנת 2012 היתר בניה ניתן לשולש שנים. החשוב להוכיח שאיפלו לפני נתוני מושד השיכון שנוטה לאופטימיות, יש בשוק של היבטי, אחרית יוג תוף ההיתר, והקבלן ידרש להליכים בירוקרטיים נוספים מזוין להעיר מה איפה יבנה במאן רכו הארץ בשנים הקרובות. כך או כך, איז-עמידה בלחות זמנים מהיבית פיזי הרוכשים והגלגל מתחילה להתגלגל. כל זאת, כאשר יש קשיים גדלים והולכים המקרים את היזמים מגברים את חוסר הוראות שלהם בענף. המשמי עותה היא שאם בתרך כחץ שנה מקבלת ההיתר לא ייחל היזם להניע את תחילת הבניה, הסיכוי שלו להשלים את השלד בזמן זה נמור מאור וחיביך אותו לקבל היתר מחדש. וזה תומנת מצב המשקפת מציגות עצומה שאינה משaira מקום לאופטימיות רבה. לזררי דנוס, התקלחות הבניה שאנו רואים הינו נראה בשנה הקוכה, לא יספיקו אפילו לעמוד בקצב הידול הטבעי של הערים עצמן, שלא לדבר על דבר אחד. אך ביגואר האחרון כבר הינה ברור לבעל הিירות הבניה ולמנלאין, כי הם נותני רועם תערכות של חוכות לבנקים ומספר דול מורי של רוכשי דירות הדרושים חיתוך מהירים מידי, שנתקעו להם בגין. התוצאה היא חרד משמעית. הבניה בטוח שבין הדרה לגדולה

הbulut על דירה יילך ויתפוג עבו רוב תושבי המרכז בתקון שנים אחורות. היתר בניה ניתן לשולש שנים. במתוך התקופה צירק היזם להקים את שדר הבניין, אחרית יוג תוף ההיתר, והקבלן ידרש להליכים בירוקרטיים נוספים מזוין להעיר מה איפה יבנה במאן רכו והזאות הדישמעיות: המהירים לא יירדו, ואם הממשלה לא תמשיך להעתיך ושל הקיימים נספים לטפל בשוק – חלום

סיבת הכישלון
דועה מראש

כל מסלול בו ניסו הממשלה ובנק ישראלי לפועל כדי להפחית את מחירות הדיירות והיעש בספרו של דבר לפתח דלtan העבה של וודאות התקנון. הגיסון של הממשלה לשנות את חוק התקנון והבנייה, כדי להביא לקיצור והתחלת של תכנון ואישור הבניה – נכשל. הכישלון הזה, יחד עם העוברה שחוק הדיור היה קבוע, כמעט שנה מאה מהאה של היקץ שעבר, הפכו על פיה את קערת התבשיל שבי של יומי הנדל"ן הקבלים מאו אמצע 2009. אותו

"
אודה דננס: "התקלחות הבניה שאנו רואים היום ונראה בשנה הקרובה לא יספיקו אפילו לעמוד בקצב הידול הטבעי של הערים עצמן, שלא לדבר על הגירה של רוכשים"

צילום: כפיר סיון

"ב-2012 יהיה פחות
היתרי הבניה"

גם מכת"על שמציע משרד השיכון מושך כי כי היבעה הגדולה עוד לפני ר"ח משרד השיכון והבניו שחתפרסם בתחלת מ'ץ האחרון, בשנת 2011 ני' תננו לחברות בנייה יותר לחייבים להקמתן של 32,710

מדועbizים אינם ממהרים? הבעיות שתוקעות מיזמי דיור

כח אדם המדיניות המוחדרת של הממשלה גוססת אי-מקום להחרב, יש להתחייב בפועל, מבל מיש, מובלת המתשלת

בפובליק אגסיבי שכותרתו – המהירים יירדו, ימשיכו לרדת. כך באופן פסייבי מדכאת הממשלה את הביקושים מהדרכם ואת היעצ' מאידך.

הרכושים רוכשי הדירות יושבים על הגדר וממתינים לירידות מהחירים שבמיטחה להם. מבצעי המכירות של התקופה האורנית מראים כי יש קח'

הקובע, יוזם שלא מוכן "לשחק את המשחק" בדור באפשרות השפהית יוזר מבחןינו, ולא מתייחס פרטנרים חדשים. כל עוד הפרטנרים מדברים על המשך ירידות המהירים, הרוכשים ייחכו לירידות ולא ימחרה לננות. בענף יש הסכמה כי היעצ' הוא לעליות מהירים.

תשומות הבניה

מושפעות בצדקה רוטשית מהמצב הבישוני. בתקופה שבה הנושא המודרך ביסודו רוכשים ביחס לצרכים והמספרים עוד צפויים לדרכם המהירים וברובם מביבנאי, בଘלו של נגיד בנק, מקשחה את עמודה שבחיה ומבייה ימים לדוחות פרויקטים ולאלה מחייבת את המסגרות אשרי גודלות להתחייב במסגרות אשרי גודלות.

אשרי ולויו בנקא'

המערכת הבנקאית, בהבולמו של נגיד בנק ישראל, מקשחה את עמודה שבחיה ומבייה ימים לדוחות פרויקטים ולאלה מחייבת את המסגרות אשרי גודלות להתחייב במסגרות אשרי גודלות.

תשומות הבניה

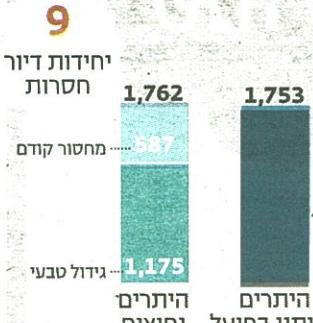
מושפעות בצדקה רוטשית מהמצב הבישוני. בתקופה שבה הנושא המודרך ביסודו רוכשים ביחס לצרכים והמספרים עוד צפויים לדרכם המהירים וברובם מביבנאי, בଘלו של נגיד בנק, מקשחה את עמודה שבחיה ומבייה ימים לדוחות פרויקטים ולאלה מחייבת את המסגרות אשרי גודלות.

ה uninim נושא ל צrifin

ראשון לציון

היתרי בנייה בראשל"ץ ב-2011

הקרקע האחרונות המאושרות לבנייה. איל הכם, סמנכ'ל שיווק ומכבי רות בחברת אפריקה ישראל מגויס, מעריך כי פרויקט הביר הטילטל עם בית ים והפיקת החוף לאורו מלונות "ישפיע על שוק הדיור בעיר בתוך פרק ומן של חמש שנים".
נוה מסכים להערכתה זו ומוסיפה: "אם יימשך קצב הביקושים הנוכחיים, תוך שלוש שנים נרגע מושר בורו רות חזות, בייחור-במערב העיר".

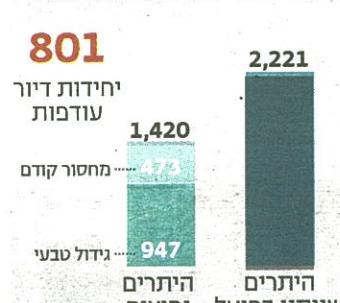
ראשון לציון שמרה ב-2011 על איזון בין מספר היתרי הבניה לבין נוחותם לעיר לבן אלה שניתנו בה לפועל. גם מבט לעבר העיר משאير מקום לאופטימיות.

פינוי מנהה ציפיני שעבד לדרום הארץ יותיר את העיר עם עדותם קרקע שיספיקו לאילדי יהודות דירות. עם זאת, תהליך זה עלול לקחת זמן רב. ע"ז יוסי גונה, מנכ"ל תברת גל יומה גדרל"ץ ואחד מבעלייה, מעריך כי גם אם מחר יפנה הצבא את הקי רקענות, דבר שהוא לולוטין בלתי-מציאותי, ייקח לפחות חמש שנים עד שהבנייה באורו תחל.

לדברי גונה, הבניה כו"ם בראשון לציון מרווחת בכמה מתחמים. המדי תחם הגדרו ביותר ממקום בנחלת יהודה, בין מורה למרכז העיר, וכי לול 2,000 יח"ד. מתחם נסוף שעובר פיתוח מואץ הוא מתחם צוריאל במ"ז ורחוב העיר, שבו מוקמות 1,000 יח"ד. רוב הביקושים לנדל"ץ בראשון לציון הוא במערב העיר, אך במורה יש כיהם שני פרויקטים הממוקמים בעתרות

ביוטר בשוק הדיור במערב העיר, אומר בנגדור לאזהרה של איל הכם כי "לאחר שהבנייה באגמים תתרעם מעט, ועם פיתוח מתאים מסביבה, תצליח השכונה לגורום להגירה חיובית אליה מאורירים אחרים בארץ בשל המהירותים השערירין קיימים שם".
למי שמסתכל רוחק יותר הוא מציע לשים לב לאורו רמת חן. "השכונה אמנים מעט מושנית, אך אושרו בה לא מועט תוכניות לבניית מאות יהודות דירות, ויחד עם פיתוח מסיבי של האורו הוא יציל בחשנים הקרובות לצורה ממשמעותית". ככל מעריך דבוש כי "בשכונות הישנות כמו אורו ודורות צפויים להוירד מחרים בשנה האחרונה".
גם דבוש, מנהל השוק של חברת י"ח דMRI שהוא השחקן הגורל לרמת מחרים גבוהה יחסית".

היתרי בנייה בנתניה ב-2011

נתניה היא אחת משיאניות היה-רי הבניה של 2011, ואחת הערים יוצאת הדופן מרוכו הארץ. העיר היא דוגמה מובהקת למקומות שבו זיהו הקבלנים בזמן את הפוטנציאל של ההגירה החזיבית ליישוב בטרם עת. לאחר הפיתוח המואץ של אזור מזרחה בשנים האחרונות, כו"ם עיקר הבניה בה הוא שכונות עיריים ואגמים במערב. אל הכם, סמ"כ נכל אפריקה ישראל מגויס, מעריך כי למרות קשיים שחוו בתחילת הדרכ הפקה עיר ימים בשנתיים האחרונות למתחם היוקרתי בעיר. נקרות האל חור הייתה הקמת הקניון בשכונה, צים להריך קדרימה", הוא אומר. לגבי שכנות אגמים, חכם פחות אופטיים. "ייקח זמן רב עד שהמצב שם

תוכניות פיתוח לשכונות קיימות בלבד

פתח תקווה

לגדראן, אומר כי אורך המושבות ימשך לஸוך אליו בשנים הקרובות. בות ימים, אך לא בהיקפים שהכרנו בעבר. "אני מינה שיבצע שט תקין מהיר ככל מעלה עקב ירידה בתחום הולת הבניה בשכונה והכביש המחבר לתוך רמת גן".

האזור המוסוכן בעיר להערכתו מכח הינה גדר"נית הוא שכונת עין גנים המוזריה. "מחורי הAKERKAUT ששולמו שם על ידי היוזם גבאים מר, הר"י רות שנבנו לשם גדרות, וודין המיתוג הוא של פתח תקווה. לדרעת צפיה שם ירידת מהרים קלה וכמירה איטה של דירות בשנים הקרובות". בעיה מרבית זית באור זה, לדעתנו, היא המחוור במבנה ציבור, בעיקר גני ילדים ובתי ספר. "לקראת השנה הבאה ישנו חסר אדר בגנים וכיתות למשפחות שעו מרות להתאכסן בשכונה".

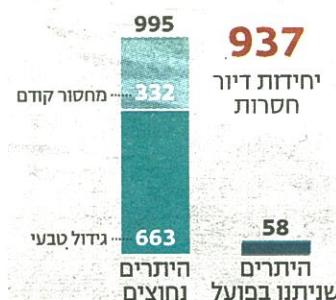
היתרי בנייה בפתח תקווה ב-2011

טיפוס	היתרים	שניטנו בפועל	נכסים
חדרות דירות	2,520	1,610	537
מיחסור קודם			
גידול טבעי	1,073		

ומספריו דירור ממעדן סוציא-אקונומי ביןוני-גבוה, מה שהעללה את המהירות. דוגמה לתהיליך דומה של עליית מיהירים עברו הערים שוהם ומודיעין, שבוחן התקופות שיא השיווק היו המהירים נמוכים, וברגע שמרבית היום ייצאו מושב עלו מהיר הדירות באופן המשמעותי. אלון נתן, מבצעי קבוצת דורות לגדל בעמ"ץ, הוא מציע.

להערכתה תרונן, "אור נסוף שצץ פוי להפתחה בקרוב הוא כפר אברהם בצפון העיר, אולם השפעתו מבחינת כמות יהודות הדירות תהיה מינoria".
תרונן מזהיר כי ברגע שמרבית היוזם הבונים בעיר יסימו את פועלו תם, בעיקר בפרויקטים שישוקם כבר הול ובנייתם טרם הסתיימה, היזע הדירות יקתן ומהירם יעלן. "הרבית התושבים שרכשו דירות בשכונת אם המושבות ורמתה הם זוגות צעירים

היתרי בנייה בבת ים ב-2011

בכתם ים הופיע בין המזוי לרצוי עצום. על פי י"ד לשכת השמאים אוחדר דנום, לבת ים בעיה נוספת פות: לעיר אין כמעט מטבחות עתודות קרקע, פרט למתחם ב-410 מ"ר שבו כבר נבנת בים אל-כך 3,600 מ"ר. לכן, כדי ליצור מסה של י"ד תידרש העיר לקלוט פרויקטים של פינוי-בינוי ות-38.

יעקב אטוקצי', מנכ"ל ובעל אורה ישואל: "לפנינו כמה שכונות אישרה הוועדה המקומית כמה מה חמים המזועדים לפינוי-בינוי בהיקף של אלף י"ד דירות. יש ביקוש עירית בת ים ארוז פומקס'ישק מאישר כי "בעיריה מעורדים פיני-בינוי ות-38". הוא מבהיר כי 3,600 מ"ר יתנו מענה הולם לדירור בעיר בת הולו, משנה למנכ"ל נוה מקומות נכסים ובנין IDB, מעריך כי ההבטחה הגדולה של העיר נועזה

להשכלה

משרדים והייטק
בසיסת הכרמל ברחוב הסדרה
מגדל טיפומאל 350 ק"ר עד 1,800 מ"ר
מבנה חדש, ברוחת מטפס או בגמר מלא,
סיקום מציגן, חניות בשפה

לפרוטים, גיא: 052-4788859 04-6272770
052-4788859 04-6272770

מבנה להשכלה

בפארק התעשייה קיסריה
בנייה במקבב ציוני
ובגודל +/- 1000 ק"ר ועד 2,500 ק"ר
מתאים לתעשייה ולוגיסטיקה.

villar

לפרוטים, גיא:
052-4788859
04-6272770
www.villar.co.il

משרדים להשכלה

ברוחוב אלכסנדר ינאית 1,
א.ת. סגולה פתח תקווה
שתי קומות משרדים,
כל קומה בגודל של +/- 850 מ"ר

לפרוטים, גיא:
052-4788859
04-6272770
www.villar.co.il

מפרט!

באר שבע
בעיר העתיקה
מבנה מסחרי להשכלה

500+1000 מ"ר
לכל מטריה,
חניה בשפה
054-2323915
054-2323999